

LEERLIJN

BFFLD

Lessenreeks 'Basis: Reizen'

Deze leerlijn is ontwikkeld door Cultuur en Techniek op School.

Groep 6

Informatie over 'Reizen'

Groep 6, lessenreeks 'basis', vier lessen van 60 minuten

Doel van de lessenreeks

In deze lessenreeks gaan de leerlingen op reis naar onbekende bestemmingen. Ze leren atmosferisch perspectief schilderen waarbij ze kleuren mengen, werken met overlapping en grootteverschillen om zo extra diepte te creëren. Ze construeren een ruimtelijk voertuig waarbij ze bewegende onderdelen maken en verschillende verbindingen oefenen. Ze laten zich inspireren door de kinetische kunst van Jean Tinguely.

Vervolgens maken ze in de stijl van Rembrandt monoprints waarbij ze leren wat het verschil is tussen beeld en spiegelbeeld. Ze schilderen op een plastic hoes en drukken hun tekening af. Tot slot, maken de leerlingen een ontwerp voor het land van hun dromen waarbij ze inzicht krijgen in verschillende manieren van kijken, het vormgeven van een idee, ze ontdekken wat verhoudingen en de plaats van objecten op het grondvlak zijn en wat symbolen op een kaart betekenen. Zo leren de leerlingen in vier lessen over vorm, kleur, ruimte en compositie.

Materialenlijst

- Les 1: A4-tekenpapier, stevig A3-tekenpapier, penselen grof en fijn, waterbakken, verf: rood, oranje, geel en meerdere kleuren blauw, wit en zwart, papieren handdoekjes en mengborden.
- Les 2: Grote hoeveelheid kosteloos materiaal zoals kroondoppen, stukken plastic, kurken, piepschuim, touwtjes, doppen, dekseltjes, petflessen, etc. Hamers en spijkers, ijzerdraad en tangetjes, scharen, plakband/tape, stevig karton, dun karton of ribbelkarton, satéprikkers en borrelprikkers, elastiekjes, vliegerpapier of stukjes plastic en lijm.
- Les 3: Stevig wit papier A4-formaat, potloden, plakband of schildertape, plastic insteekhoezen, schoolverf in de kleuren rood, geel, groen, blauw, paars en oranje en zwart en wit in eierdoosjes, papieren handdoekjes, kwasten (middel en dun) en/of wattenstaafjes, afwasmiddel en sponsjes.
- Les 4: Stevig tekenpapier A3-formaat, schetspapier, krijt, (kleur)potloden, stiften, verf en kwasten.

Les 1 - Groeten uit...

Schilderachtige
luchten

Verfstreken

Groeten uit

Reisbestemmingen

De leerlingen gaan op reis naar een zelfverzonnen bestemming. Ze leggen hun bestemming vast door het schilderen van dit landschap en de lucht alsof het een grote ansichtkaart is. Door het mengen van kleuren schilderen ze atmosferisch perspectief, met een vaste voorgrond in donkere tinten en een achtergrond in blauwtinten.

Les 2 – Kunstkaravaan

Constructies en machines

Draaien maar

Kinetisch kunstje

On the move

De leerlingen maken een stevige constructie van een fantasievoertuig dat kan bewegen. Ze laten zich inspireren door de kinetische kunst van kunstenaar Jean Tinguely. Ze onderzoeken manieren om (losse) onderdelen te laten bewegen door het gebruik van verschillende materialen.

Les 3 – Vakantiereis

Beeld en spiegelbeeld

Letterprint

Maak je (niet) druk

Mooi afgedrukt

De leerlingen maken kennis met etsen van de kunstenaar Rembrandt van Rijn en gaan met de monoprint-techniek afdrukken maken. Zo leren ze al spelenderwijs de begrippen beeld (dat wat ze geschilderd hebben) en spiegelbeeld (dat wat ze afgedrukt hebben) te gebruiken.

Les 4 – Ontdekkingsstocht

Landkaarten

Mindmap

Mijn land

Onze atlas

De leerlingen gaan op reis in hun hoofd en ontwerpen het land van hun dromen. Dit land tekenen ze op A3-formaat en geven ze zelf vorm. Ze gebruiken symbolen, maken een legenda, denken na over de vorm en vormgeving van dit land en kiezen bewust voor een bepaald tekenmateriaal.

1 Reizen: Groeten uit...

Groep 6, lessenreeks 'basis', les 1

Lesdoel

- De leerlingen maken atmosferisch perspectief door het mengen van kleuren.
- De leerlingen schilderen een vaste voorgrond en een luchtige achtergrond.
- De leerlingen maken gebruik van overlapping van objecten en werken met grootteverschil van figuren en objecten (vooraan groot, achteraan klein).
- De leerlingen werken op een schilderij van veraf (bovenaan) naar dichtbij (onderaan).

Benodigde materialen

- A4-tekenpapier
- Stevig A3-tekenpapier
- Penselen grof en fijn, waterbakken
- Verf: rood, oranje, geel en meerdere kleuren blauw, wit en zwart
- Papieren handdoekjes
- Mengborden

Opdrachten

Schilderachtige
luchten

Verfstreken

Groeten uit

Reisbestemmingen

Introductie

De leerlingen gaan op reis naar een zelfverzonnen bestemming. Ze leggen hun bestemming vast door het schilderen van dit landschap en de lucht alsof het een grote ansichtkaart is. Door het mengen van kleuren schilderen ze atmosferisch perspectief, met een vaste voorgrond in donkere tinten en een achtergrond in blauwtinten.

Oriënteren

Schilderachtige luchten

5 minuten

Opdracht

In Nederland hebben we prachtige luchten met veel wolken en blauw- en grijs tinten, maar in een ander land kan de lucht heel anders van kleur zijn. Bespreek en bekijk de werken van onderstaande schilders en hoe zij op verschillende manieren luchtschilderingen hebben gemaakt.

- Dit zijn werken van [Mondriaan](#), Turner: [Scarlet Sunset](#) en [Norham Castle, Van Gogh](#). Wat valt je op?
- Wat valt je op als je naar de lucht kijkt op deze schilderijen?
- Welke kleuren kan de lucht hebben? Hoe komt het dat luchten op de verschillende schilderijen andere kleuren hebben?
- Hoe zie je dat de lucht belangrijk is op het schilderij?
- Wat voor stemming vind je dat de lucht geeft aan het schilderij?
- Op wat voor manier is de lucht geschilderd? Is de lucht geschilderd zoals het er echt uitziet? Bespreek hierbij de manier van schilderen: het vervloeien van de kleuren of juist duidelijk zichtbare penseelstreken die naast elkaar staan.
- Hoe hebben de schilders diepte gekregen in hun schilderij? Het schilderij van Van Gogh bijvoorbeeld suggereert diepte door het gebruik van een donkere boom op de voorgrond.

Reflecteren

Heb jij wel eens een zonsopgang of -ondergang, een stormlucht, een regenlucht, mistlucht gezien? Hoe vind je dat? Hoe zou je dat kunnen schilderen?

Onderzoeken

Verfstreken

15 minuten

Opdracht

Geef de leerlingen de volgende opdrachten:

- Meng op een bord kleuren die je voor jouw luchtschilderij wilt gebruiken. Probeer verschillende kleuren te mengen en gebruik donkere en lichtere kleuren. Deze kleuren gebruik je straks voor je lucht.
- Probeer ook onverdunde en verdunde verf te gebruiken. Probeer de verfstreken te laten vervloeien, maar laat ook dikke penseelstreken naast elkaar zien. Welk effect geven deze verfstreken?
- Test op een A4 uit hoe de verschillende kleuren samen elkaar kunnen versterken of juist verzwakken.
- Probeer met verschillende penseelstreken (dikke, dunne strepen, strakke lijnen etc.) hoe je het beste beweging in je lucht aanbrengt en hoe je een rustige lucht kunt creëren. Denk aan de verschillende luchten die je net op de schilderijen hebt gezien.
- Schilder met een donkere kleur een streep in je lucht om een horizon te maken. In plaats van een streep kun je ook het silhouet van een toren of boom schilderen. Door de onderkant van je schilderij met donkere verf te schilderen creëer je een voorgrond en ontstaat er diepte in je schilderij. Zorg dat er een duidelijk verschil is tussen de donkere voorgrond en de lichte achtergrond (lucht).

Reflecteren

Welke kleuren vind je het mooist bij elkaar passen om lucht te maken? Hoe goed moet je mengen? Wat gebeurt er als je een donkere kleur over je lichte lucht schildert? En wat als je juist een lichtere kleur gebruikt?

Uitvoeren

Reisbestemming

30 minuten

Opdracht

Geef de leerlingen de volgende opdrachten:

- Bedenk een plek waar je graag heen wilt reizen. Hoe ziet de lucht er daar uit? Is het een warme of koude plek? Wat zie je daar staan? Is het een bijzonder gebouw, een oase, een palmboom, een igloo of misschien een piramide? Bedenk eerst dus goed wat je wilt gaan schilderen waarbij de lucht belangrijk is. Je schilderij wordt een enorm grote ansichtkaart.
- Schilder eerst je A3-vel vol met je lucht waarbij je van boven naar beneden werkt.
- Gebruik de kleurmengsels die je bij het onderzoek hebt ontdekt en gekozen.

- Zorg dat je lucht spannend en beweeglijk is. Denk aan de schilderijen die we net gezien hebben. Dus geen effen (alleen maar dezelfde kleur) blauwe lucht!
- Nu maak je je voorgrond door met een andere donkere kleur dan de gebruikte kleuren in je lucht je reisbestemming te schilderen. Gebruik ongeveer twee derde deel van je vel voor de lucht en een derde deel voor je onderwerp (gebouw, toren, piramide, palmbomen etc.).

Reflecteren

Waar gaat jouw schilderij over? Wat voor weer, seizoen, tijdstip is het in jouw lucht? Hoe zie je aan de kleur wat ver weg is of dichtbij? Wie of wat komen er op je schilderij? Wat gebeurt er? Hoe kun je veranderen? Ga je gladde kleuren maken of laat je het mengen zien? Wat voor penseelstreken laat jij nog zien?

Evaluëren

Reisbestemmingen

10 minuten

Opdracht

Bekijk de gemaakte schilderijen. Leg ze in groepjes met eenzelfde kleurstemming bij elkaar. Laat de leerlingen vertellen wat er gebeurt in hun schilderijen, welke bestemming toont het, welk landschap, welke sfeer etc. Laat hen opmerken wat ze bij anderen zien. Bespreek de stemmingen die te zien zijn, de manier van schilderen, dus het gebruik van vloeiende of juist zichtbare penseelstreken.

Reflecteren

Wat vind je goed gelukt aan je schilderij? Wat heb je ontdekt? Wat vond je lastig?

Aanvullende suggesties

Je kunt kiezen voor een gemeenschappelijk onderwerp voor het luchtschilderij. Bijvoorbeeld de lucht boven land of boven water, met vogels, luchtschip, skyline, uitzicht uit een vliegtuig, toren, schip op zee enzovoorts. Of kies een land/stad en laat daar eerst onderzoek naar laten doen. Wat zijn de kenmerken van dat land of deze stad, heeft het herkenbare gebouwen en hoe laat je dat in je schilderij naar voren komen?

2 Reizen: Kunstkaraavaan

Groep 6, lessenreeks 'basis', les 2

Lesdoel

- De leerlingen leren werken met constructies die bewegen en stevig zijn.
- De leerlingen werken met ruimte-doorstekende vormen (constructies).
- De leerlingen werken fantasievol met kinetische kunst.
- De leerlingen maken ruimtelijke constructies.
- De leerlingen weten na de les wat kinetische kunst is.

Benodigde materialen

- Grote hoeveelheid kosteloos materiaal zoals kroondoppen, stukken plastic, kurken, piepschuim, touwtjes, doppen, dekseltjes, petflessen etc.
- Hamers en spijkers
- Scharen
- Plakband/tape
- Stevig karton
- Dun karton of ribbelkarton
- Satéprikkers en borrelprikkers
- Elastiekjes
- IJzerdraad en tangetjes
- Vliegerpapier of stukjes plastic
- Lijm

Opdrachten

Constructies en machines

Draaien maar

Kinetisch kunstje

On the move

Introductie

De leerlingen maken een stevige constructie van een fantasievoertuig dat kan bewegen. Ze laten zich inspireren door de kinetische kunst van kunstenaar Jean Tinguely. Ze onderzoeken manieren om (losse) onderdelen te laten bewegen door het gebruik van verschillende materialen.

Opdracht

Vertel de leerlingen over kinetische kunst: kinetische kunst is kunst die uit zichzelf kan bewegen. De beweging wordt altijd in gang gezet door een natuurkracht, zoals lucht, wind of water, door mechaniek, bijvoorbeeld een motortje, magneten óf door handwerk, voetenwerk, mensenwerk. Tegenwoordig worden ook digitale techniek, sound art en video art gerekend tot de kinetische kunst. De kinetische kunstwerken kun je indelen in bewegende en beweegbare werken. Bij de bewegende werken vindt de beweging in het kunstwerk zelf plaats, hetzij door middel van wind of water, hetzij door een motor of een magneet. Bij de beweegbare werken ontstaat de beweging door suggestie. Naast Jean Tinguely, zijn ook Theo Jansen (maakt strandbeesten), Alexander Calder (maakt enorme mobiles) en Marcel Duchamp bekende kinetische kunstenaars. Marcel Duchamp creëerde in 1913 het eerste, écht mobiele werk, 'Roue de Bicyclette': een fietswiel met de as en voorvork gemonteerd op een houten kruk. Het is draaibaar en daarmee was de kinetische kunst geboren.

Bekijk het filmpje [Alles beweegt](#) van de kunstenaar Jean Tinguely en dit [filmpje](#). Deze filmpjes laten de bewegende kunst van Jean Tinguely zien. Bespreek hoe de kunstenaar een fantasie van de machines heeft gemaakt. En dat zij zelf ook aan de slag gaan met het maken van een fantasievoertuig waarbij ze gaan proberen om bewegende delen te gaan maken.

- Wat maakt de kunstenaar?
- Wat vind je ervan?
- Wat denk je dat de kunstenaar ermee wil zeggen?
- Hoe laat de kunstenaar dit werk bewegen?
- Kan je zelf een manier bedenken om een kunstwerk te laten bewegen?

Reflecteren

Wat kan in de klas bewegen, wat is stevig, wat is los en wat kan vast? Wat vind je van de kunst van Tinguely?

Opdracht

Geef de leerlingen de volgende opdrachten:

Onderzoek hoe je een bewegend onderdeel kunt maken. Probeer zoveel mogelijk manieren van verbindingen uit. Werk in groepjes om samen manieren te bedenken en te oefenen om onderdelen te laten bewegen.

- Hoe maak je een verbinding die kan bewegen? Denk aan draaien, scharnieren, schuiven, assen en wielen, kettingen, elastiek, ophangingen, touwtrekken, ballonnen.
- Gebruik bijvoorbeeld dekseltjes met een ingehamerd gat, een prikker en een stukje piepschuim (hiervan maak je een tolletje). Hoe zorg je dat het wiel vrij draait en hoe dat het er niet afloopt?
- Probeer iets te maken wat scharniert met karton en plakband zoals een deur/vleugel/deksel.
- Probeer iets te maken wat beweegt door te veren. Gebruik hiervoor stokjes, karton en elastiek.

Reflecteren

Waarom is lijm niet geschikt voor verbindingen in een bewegende constructie? Welke constructie vond je moeilijk te maken? Hoe kwam dat en hoe heb je het opgelost? Welke constructie heb je zelf bedacht?

Opdracht

Geef de leerlingen de volgende opdrachten:

- Maak een fantasievoertuig dat kan bewegen. Wordt het een blitse wagen, een supersonisch spaceship of misschien wel een magische driewieler? Als het maar beweegt!
- Bedenk welke verbindingen die je net geoefend hebt, kunt gebruiken voor je voertuig.
- Gebruik bijvoorbeeld een petfles of Pringles-bus (bus voor bepaald type chips) als basis.
- Je kunt er van alles aan en op maken om het spannend te maken.
- Zorg dat het kan bewegen. Denk aan bewegende vleugels, roterende staart of draaiende wielen.
- Zorg dat je voertuig zelfstandig kan staan en let op stevigheid en zwaartepunt.
- Gebruik een scherp keukenmesje of prikpen (leerkracht) als je gaatjes in je fles wilt maken (om bijvoorbeeld stokjes of stukje karton door te steken).
- Bedenk een naam voor je fantasievoertuig.

Reflecteren

- Wat voor fantasievoertuig heb je gemaakt? Is het een rijdend of een vliegend exemplaar? Hoe kan het voertuig bewegen?

Opdracht

Bekijk de gemaakte kunstkaravaan. Bespreek de fantasie in de constructies. Bespreek de verschillende bewegende delen die te zien zijn. Wat voor soort reis ga je maken met je voertuig? En wie neem je mee?

Reflecteren

Wat vond je lastig? Wat heb je ontdekt? Wat zou je anders of nog meer doen?

3 Reizen: Vakantiereis

Groep 6, lessenreeks 'basis', les 3

Lesdoel

- De leerlingen nemen het onderscheid tussen beeld en spiegelbeeld waar.
- De leerlingen gebruiken de techniek van monoprint om afdrukken te maken.

Benodigde materialen

- Stevig wit papier A4-formaat
- Potloden
- Plakband of schildertape
- Plastic insteekhoezen
- Schoolverf in de kleuren rood, geel, groen, blauw, paars en oranje en zwart en wit in eierdoosjes
- Papieren handdoekjes
- Kwasten (middel en dun) of wattenstaafjes
- Afwasmiddel en sponsjes

Opdrachten

Beeld en spiegelbeeld

Letterprint

Maak je (niet) druk

Mooi afgedrukt

Introductie

De leerlingen maken kennis met etsen van de kunstenaar Rembrandt van Rijn en gaan met de monoprint-techniek afdrukken maken. Zo leren ze al spelenderwijs de begrippen beeld (dat wat ze geschilderd hebben) en spiegelbeeld (dat wat ze afgedrukt hebben) te gebruiken.

Oriënteren

Beeld en spiegelbeeld

5 minuten

Opdracht

Vertel over monoprint: monoprint is een druktechniek waarbij je iedere afdruk telkens maar één keer kunt maken. Een tweede afdruk is dus nooit precies hetzelfde. Kunstenaars werken bij printen vaak met beeld en spiegelbeeld. Voor het vervaardigen van een ets of een kopergravure wordt de voorstelling juist in spiegelbeeld aangebracht op de ets- of koperplaat. Een persoon houdt bijvoorbeeld een pen met de linkerhand vast. Bij de latere afdruk is alles weer omgekeerd: de persoon is nu rechtshandig geworden.

Op www.rembrandthuis.nl staat veel informatie over het werk en leven van Rembrandt.

Bekijk [deze ets](#) van Rembrandt en dit [zelfportret met Saskia](#). Bespreek het met de leerlingen.

- Wat is het verschil tussen het originele etsplaat en de afdruk?
- Wat is het verschil tussen beeld en spiegelbeeld? Of is er geen verschil?
- Een boek in een spiegel is onleesbaar, de letters zijn omgedraaid. Spiegelen is dan ook iets heel anders dan herhalen. Spiegel maar eens de rechterarm van de leerkracht, dat is jouw linkerarm.
- Of verf de binnenkant van je hand en druk je hand op papier. Is de afdruk hetzelfde als de binnenkant van je hand die je beschilderd hebt?

Google op 'etsen van Rembrandt' om nog meer etsen te bestuderen en te bespreken.

Reflecteren

Heb je jezelf wel eens in de spiegel bekeken? Opeens zit je scheiding aan de andere kant.

Onderzoeken

Letterprint

15 minuten

Opdracht

Geef de leerlingen de volgende opdrachten:

- Teken op een A4-vel heel groot een hoofdletter E en een O.
- Doe dit A4'tje in een insteekhoes. Schilder de letters nu over met een donkere kleur verf op de plastic hoes. (NB. Een druppeltje afwasmiddel door de schoolverf helpt tegen het pellen).
- Leg er in een keer een A4'tje overheen en druk het voorzichtig aan. Haal het velletje eraf en bekijk de afdruk op het papier. De E is spiegelbeeldig geworden, de O niet. Hoe kan dat?
- Maak de steekhoes schoon met een sponsje en papieren handdoekjes en doe er een andere tekening bijvoorbeeld van een hoofd of een paard. Schilder er overheen en druk met vlakke hand aan.
- Oefen zo een aantal keer met het inschilderen en afdrukken.
- Als dit goed gaat, laat je de leerlingen een groot vierkant vlak in een kleur schilderen op de insteekhoes. Met een wattenstaafje gaan ze hierin een tekening maken. Leg weer een vel papier erop en druk goed aan. Gebruik eventueel rolletjes om de verf gelijkmatig te verdelen.

Reflecteren

Wat is het verschil tussen afdrukken van letters en van een vrije tekening zonder letters? Hoe kun je letters wel leesbaar afdrukken? Wat gebeurt er bij te veel of te weinig verf? Of bij te lang wachten met afdrukken? Wat was lastig en hoe heb je het opgelost?

Uitvoeren

Maak je (niet) druk

30 minuten

Opdracht

Geef de leerlingen de volgende opdrachten:

- Maak op een A4-vel een eenvoudige tekening (alleen contouren of: omtrekken of lijnen) van jouw perfecte vakantie-eis. Dat kan van alles zijn: een bootje op zee, een eiland met palmbomen, een vliegtuig in de wolken...
- Doe deze tekening in de insteekhoes en leg er een stevig A4'tje overheen. Plak deze aan de linkerkant vast met drie stukjes plakband of schildertape.
- Klap nu het papier open en schilder je tekening op de hoes.
- Bouw je afdruk op en begin met lichte kleuren. Breng de verf aan, sla het A4'tje terug en druk op je A4'tje. Velletje weer openklappen en laten drogen.
- Nu breng je de donkere kleur(en) aan op de hoes. Klap je papier er weer overheen en druk het weer af.
- Ga zo door tot je tevreden bent.
- Je kunt dus meerdere afdrukken maken in verschillende kleurencombinaties.
- Let op: wacht niet te lang met afdrukken (hooguit 2 minuten) na het schilderen van de insteekhoes.
- Gebruik dezelfde tekening voor een paar afdrukken in verschillende kleurstellingen of maak nog een afdruk van je naam (denk aan het schilderen van je naam in spiegelbeeld).

Reflecteren

Zijn de afdrukken gelukt? Wat doe je bij een te vage afdruk? (Gewoon nog een keer wat verf aanbrengen op de showtas). Heb je meerdere kleuren over elkaar afgedrukt? Wat lukte wel en wat lukte niet bij het afdrukken?

Evalueren

Mooi afgedrukt

10 minuten

Opdracht

Bespreek de afdrukken na. Wat ging er goed of fout? Hoe kwam dat? In welke volgorde zijn de kleuren afgedrukt (van licht naar donker of andersom)? Wat geeft beter resultaat?

Reflecteren

Wie heeft twee of meer afdrukken gemaakt van dezelfde tekening? Wat zijn de verschillen? Wie heeft zijn eigen naam afgedrukt? Is het leesbaar of per ongeluk toch in spiegelbeeld afgedrukt? Zijn jullie tevreden?

Aanvullende suggesties

Zet in het midden over de breedte op een A4-vel een potloodstreep. Teken boven de streep een aantal hoofdletters en onder de streep de omklapping daarvan (dus het spiegelbeeld alsof je bij het water staat). Tekening via monoprint-techniek afdrukken en goed bestuderen. Hoe moet je het papier houden om de tekst te kunnen lezen?

4 Reizen: Ontdekkings- tocht

Groep 6, lessenreeks 'basis', les 4

Lesdoel

- De leerlingen krijgen inzicht dat er verschillende manieren zijn van kijken naar en het vormgeven van een idee.
- De leerlingen leren kijken naar verhoudingen en de plaats van objecten in het grondvlak.
- De leerlingen leren de betekenis van symbolen kennen op een landkaart.

Benodigde materialen

- Stevig tekenpapier A3
- Schetspapier
- Krijt
- (Kleur)potloden
- Stiften
- Verf en kwasten

Opdrachten

Landkaarten

Mindmap

Mijn land

Onze atlas

Introductie

De leerlingen gaan op reis in hun hoofd en ontwerpen het land van hun dromen. Dit land tekenen ze op A3-formaat en geven ze zelf vorm. Ze gebruiken symbolen, maken een legenda, denken na over de vorm en vormgeving van dit land en kiezen bewust voor een bepaald tekenmateriaal.

Oriënteren

Landkaarten

5 minuten

Opdracht

Vertel over ontdekkingsreizigers: vroeger reisden ontdekkingsreizigers de wereld over op zoek naar nieuwe landen. Zo ontdekte Columbus bijvoorbeeld Amerika. Ook de leerlingen gaan op reis. Ze gaan op ontdekkingstocht in hun hoofd en belanden in het land van hun dromen.

Bekijk en bespreek afbeeldingen van landkaarten. Laat eventueel een atlas zien. Bekijk ook samen: <https://www.topotijdreis.nl>

Wat zien ze? Welke symbolen staan erop? Wat betekenen deze symbolen? Leg uit wat een legenda is. Hoe zou het land of werelddeel op deze plattegrond heten? Zoals je op de kaarten kunt zien, kun je een land(schap) op veel manieren tekenen. Van bovenaf of met afbeeldingen van gebouwen of dieren erin, je kunt er teksten inzetten. Eigenlijk kan alles. Welke manier van afbeelden vind jij het beste? Waarom?

Reflecteren

Welke verschillen zijn er tussen kaarten van vroeger en nu? Welke kaart vind je het beste?

Onderzoeken

Mindmap

15 minuten

Opdracht

De leerlingen zijn op ontdekkingsreis en ontdekken een nieuw land. Dit fantasieland is het land van hun dromen. Dit land gaan ze in kaart brengen. Laat de leerlingen eerst een mindmap maken van dit bijzondere land. Het is een niet-bestaand land dus ze kunnen van alles bedenken, zoals robotland, Yummie-land, I-land etc. Laat ze nadenken over de volgende vragen:

- Hoe ziet jouw land eruit?
- Welke mensen/dieren/wezens wonen er?
- Wonen ze in huizen, tenten, grotten, boomhutten, of iets heel bijzonders.
- Hoe heet dit land?
- Welke vorm heeft dit land?
- Is het bedekt met rotsen of oerwoud, weilanden of helemaal bebouwd? Is het van suiker of van ijs?

Nu maken ze een grove schets waarbij ze ook een legenda tekenen. Zo kunnen ze alvast nadenken hoe groot ze de verschillende elementen van hun kaart in beeld willen brengen zodat het past op hun vel.

Reflecteren

Kun je aan de vorm van je land zien hoe het heet? Wat is er speciaal aan jouw land? Welke keuzes heb je gemaakt?

Uitvoeren

Mijn land

30 minuten

Opdracht

Laat de leerlingen hun land tekenen op een A3-vel n.a.v. hun schets. Ze mogen hun land op hun eigen manier invullen als ze maar rekening houden dat hun land een geheel vormt en dat er een duidelijke legenda bij zit. Ze kunnen hun kaart van bovenaf tekenen (vogelperspectief) of alsof je er zelf in staat. Ook een combinatie is mogelijk, zie de kaarten in de oriëntatiefase.

De landkaart wordt uitgevoerd in kleur, dit kan met kleurpotlood, verf of stift. Laat ze hier goed over nadenken want potlood is handig voor de priegelstukjes, terwijl verf handig is voor de grote vlakken. Vergeet niet de titel erop te zetten!

Reflecteren

Wat vind je van je landkaart? Wat vind je mooi geworden? Wat vond je moeilijk aan deze opdracht?

Evalueren

Onze atlas

10 minuten

Opdracht

Leg alle landkaarten bij elkaar of hang ze op. Bekijk en bespreek de verschillen met de leerlingen.

Reflecteren

Zie je grote verschillen tussen de kaarten? Welk land valt je het meest op en hoe komt dat? Hebben de voorbeelden van kaarten geholpen bij het vormgeven van je land?

Aanvullende suggesties

Bundel de kaarten in een kartonnen omslagmap en maak er een atlas van met landen waar de leerlingen graag zouden willen wonen. Je kunt de leerlingen een schrijfofdracht geven om bij hun landkaart te plakken. Zo krijg je een heel persoonlijk klassenatlas.

Colofon

De leerlijn beeld is ontwikkeld door Cultuur en Techniek op School.

Neem bij vragen contact op via info@cultuurentechiekopschool.nl

Voor meer informatie: www.cultuurentechiekopschool.nl
of mail naar: info@cultuurentechiekopschool.nl

Versie 1.0 - oktober 2020